

Februari 2025

Opening

Welkom bij het eerste post-COVID journaal van 2025. In dit journaal maken we een uitstapje naar het onderwerp post-COVID en werk. Veel patiënten met post-COVID ervaren belemmeringen rondom werk. Ook zorgprofessionals buiten de bedrijfsgeneeskunde kunnen patiënten daarin ondersteunen. Daarom leggen we in dit journaal de focus op de overlappende wereld van de zorg en bedrijfsgeneeskunde. En verder een aantal korte berichten:

- Expertisecentra voor kinderen
- Podcast C-Support
- Amendement post-COVID
- Nascholing
- Long COVID dag

Werk en opleiding

Post-COVID heeft een grote impact op patiënten. Dit reikt verder dan alleen fysieke en mentale gezondheid. Symptomen van post-COVID beïnvloeden bijvoorbeeld ook de thuissituatie en de mogelijkheid om te werken of naar school te gaan. Onderzoek van C-Support en het Erasmus MC toonde aan dat mensen met post-COVID veel minder vaak betaald werk hebben dan voor hun ziekte. Voor de coronabesmetting had 95% van de onderzochte post-COVID patiënten betaald werk. Twee jaar daarna was dat nog maar 71%. Ook daalde het aantal werkuren van 31 naar 18 per week. Een derde van de patiënten heeft inmiddels een WIA-beoordeling gehad. Hiervan is bijna 90% geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt verklaard.

Ook bij niet-werkenden is de impact groot. Van de studenten met post-COVID heeft 69% studievertraging opgelopen. Van de scholieren onder de 18 jaar heeft vrijwel iedereen lessen gemist door hun klachten. 39% is blijven zitten en 12% is veranderd van opleidingsniveau.

Een aantal aspecten van post-COVID heeft direct invloed op werk en opleiding. Dit betreft allereerst de veelheid aan symptomen. Daarnaast is de diagnose moeilijk medisch objectiveerbaar en is er weinig bekend over de kans op herstel. In de komende items bespreken we deze drie aspecten.

Werk en opleiding

www.c-support.nu/rapport

Symptomen en werk

Post-COVID kent veel verschillende fysieke en cognitieve symptomen. Dat vraagt om individuele aanpassingen op het werk. Dit betreft niet alleen het aantal werkuren, maar ook het zodanig inrichten van werkzaamheden dat die aansluiten bij wat de werknemer aan kan. Voor sommige werknemers gaat dit vooral om fysieke aanpassingen,

voor anderen juist om aanpassingen op het cognitieve vlak. Omdat veel mensen last hebben van post-exertionele malaise, oftewel PEM, bestaat er een risico op terugval bij te snel opbouwen. Dat vraagt om een langzame opbouw van het werk en het inrichten van voldoende rustpauzes.

Diagnose en werk

Post-COVID is een moeilijk medisch objectiveerbare ziekte. Daarnaast is nog veel onduidelijk over de kans op herstel. Dat maakt dat sommige patiënten problemen ervaren bij de processen rondom keuring en uitkeringen. Diagnose en kans op herstel zijn belangrijke factoren die hierbij meewegen.

Patiënten die langer dan 104 weken ziek zijn en voor minimaal 35% arbeidsongeschikt zijn, hebben recht op een WIA-uitkering. De precieze uitkering is afhankelijk van de kans op herstel. Personen die deels kunnen werken, of dat waarschijnlijk in de toekomst weer kunnen, komen in aanmerking voor een WGA-uitkering. Uit onderzoek van november 2024 blijkt dat dit gold voor 73% van de post-COVID-patiënten. Personen die niet of bijna niet meer kunnen werken, komen in aanmerking voor een IVA-uitkering. Deze uitkering kreeg 15% van de post-COVID-patiënten. Bij 12% was de conclusie dat er geen recht op WGA- of IVA-uitkering vast te stellen was.

Diagnose en werk

www.c-support.nu/rapport

Zorgprofessional en werk

Het grootste deel van de processen rondom post-COVID en werk speelt zich af bij bedrijfsartsen. Maar ook u als andere zorgprofessional hebt invloed. Allereerst is het belangrijk om te erkennen dat post-COVID ook domeinen als arbeid en onderwijs beïnvloedt. Goede diagnosestelling en dossieropbouw kunnen patiënten ondersteunen in processen rondom keuringen en uitkeringen. Met toestemming van de patiënt mag een zorgverlener medische informatie uitwisselen met de bedrijfsarts. En tot slot kunt u individuele symptomen of symptoomclusters van patiënten behandelen. Hierdoor kan de mogelijkheid om meer te participeren in werk of op school toenemen.

Meer informatie over post-COVID en werk vindt u op de website postcovidenwerk.nl. Hier staan praktische tips voor allerlei doelgroepen, waaronder zorgprofessionals.

Zorgprofessional en werk

www.postcovidenwerk.nl

Expertisecentra voor kinderen

Op 1 februari zijn ook de eerste post-COVID expertisecentra voor kinderen in de universitaire medische centra van Maastricht, Amsterdam en Utrecht geopend. De huisarts kan kinderen en jongeren aanmelden als zij voldoen aan een aantal criteria. Patiënten moeten minimaal zes maanden klachten hebben die passen bij post-COVID. Ook moeten ze al een behandeltraject hebben doorlopen of dat was niet mogelijk door de ernst van de klachten. De criteria voor aanmelden zijn te vinden op de website van de NFU.

Expertisecentra voor kinderen

www.nfu.nl/themas/zorg-op-de-juiste-plek/post-covid-expertisecentra/faq-post-covid-expertisecentra

Podcast C-Support

C-Support heeft een nieuwe aflevering in de podcastserie 'Leven met post-COVID' uitgebracht. Deze aflevering gaat over PEM en POTS en is te beluisteren via Spotify en YouTube. Een nazorgadviseur en een huisarts en medisch adviseur van C-Support geven uitleg over beide aandoeningen, welke klachten erbij horen en wat je kunt doen om met de klachten om te gaan. De komende tijd volgen nog podcasts over grenzen herkennen en prikkelverwerking, levend verlies, slaap en leefstijl.

Podcast C-Support

www.c-support.nu/podcast

Amendement post-COVID

Een meerderheid van de Tweede Kamer heeft onlangs opnieuw tegen een amendement over post-COVID gestemd. Dit amendement beoogde extra financiering voor klinische studies naar effectieve behandelingen voor post-COVID bij volwassenen en kinderen vrij te maken. De Kamer stemde eerder wel in met een motie die de regering verplicht om de kennis over post-COVID bij eerstelijnszorgverleners te vergroten. Ook moet de regering gemeentes ondersteunen in het op peil houden van deze kennis bij relevante ambtenaren.

Nascholing

Het webinar van C-support over post-COVID klachten in de huisartsenpraktijk is nu on demand beschikbaar op de website van Medische scholing. Tijdens dit geaccrediteerde en gratis webinar komt u meer te weten over post-COVID, PEM en POTS. Ook krijgt u handvatten om symptomen beter te herkennen en patiënten te adviseren en te verwijzen.

Nascholing

www.medischescholing.nl/huisarts/org/2418/c-support/cursus/51405/on-demand-post-covid-klachten-in-de-huisartsenpraktijk

Long COVID dag

Op 21 maart vindt de tweede Nederlandse Long COVID dag plaats. De dag is bedoeld voor medische en paramedische zorgverleners die betrokken zijn bij de zorg aan post-COVID-patiënten in Nederland. Ook kunnen patiënten en andere belanghebbenden deelnemen. Er zal onder andere aandacht zijn voor bewustwording, symptoomherkenning, interdisciplinaire samenwerking en welke behandelingen wel en niet werken. Aanmelden kan op de website van Academic Medical Education.

Long COVID dag

www.academicmedicaleducation.com/meeting/2e-nederlandse-long-covid-dag-2025

We hebben u weer bijgepraat over de ontwikkelingen op het gebied van post-COVID. Het volgende post-COVID jaarnaal verschijnt in maart. Hebt u opmerkingen, tips of aanvullingen naar aanleiding van het post-COVID jaarnaal? Laat het ons weten. En abonneer u op ons YouTube-kanaal of de jaarnaalupdate om geen aflevering te missen.

Informatie en abonneren

info@ivm.nl

www.medicijngebruik.nl/nieuwsbrief